

نقش کلیسا در پیدایش دانشگاه ها در اروپا و آمریکا

نقش کلیسا در پیدایش دانشگاه ها در اروپا و آمریکا

نقش کلیسا در پیدایش دانشگاه ها

تا پیش از ۱۲۰۰ میلادی، تحصیلات عالی در صومعه ها و مدارس کلیسایی متمرکز بود. اما در حدود سال ۱۲۰۰ دانشگاه ها به عنوان کانونی برای فراگیری و تحقیق به وجود آمدند. در سال ۱۴۰۰، هفتاد و پنج دانشگاه در اروپا وجود داشت. تاسیس اکثر معروف ترین دانشگاه ها به آن زمان بازمی گردد.

دلایل پیدایش دانشگاه عبارتند از:

یک. شهرت معلم های مدارس کلیسایی نظیر "آبلار" و "ایرنریوس" سبب تاسیس دانشگاه ها گردید. به عنوان مثال، گاه هزاران نفر برای استماع سخنرانی "آبلار" پیرامون الهیات مسیحی گرد می آمدند و یا بسیاری برای شرکت در کلاس های "ایرنریوس" از همه نقاط به شمال ایتالیا می شتافتند.

دوم. بین سال های ۵۵۰ تا ۱۱۰۰ میلادی مدارس صومعه ای فعال بودند. سایر مراکز تحصیلات عالی به توسط اسقفان اعظم و اسقفان کلیساهای بزرگ به وجود می آمدند. به عنوان مثال، دانشگاه پاریس از مدرسه کلیسای جامع "نوتردام" به وجود آمد.

سوم. در سال ۴۲۵ میلادی، "مارتیانوس کاپلا" دروس سه گانه (دستور زبان، علم معانی یا سخنوری و منطق) و دروس چهارگانه (هندسه، حساب، نجوم و موسیقی) را برای کلیسا اقتباس کرد. دروس سه گانه به منظور آمادگی کشیش ها برای موعظه و تعلیم تدریس می شد و دروس چهارگانه نیز برای تعیین تاریخ ها و جشن های کلیسایی استفاده می گردید. این سیستم تا ۱۱۰۰ میلادی متداول بود.

چهارم. دانشگاه ها یا توسط کلیساها تاسیس شدند و یا به علت مهاجرت دانشجویان به وجود آمدند. به عنوان مثال، به علت جنگ های فرانسه و انگلستان و بدرفتاری با دانشجویان انگلیسی در دانشگاه پاریس در اواسط قرن دوازدهم، این دانشجویان وطن خود بازگشتند و دانشگاه آکسفورد را افتتاح کردند. در سال ۱۲۰۹ به دلیل اعتراض، دانشجویان آکسفورد به کمبریج نقل مکان کردند و دانشگاه کمبریج تاسیس شد.

مقایسه برنامه های آموزشی قرون ۱۲ - ۱۴ با برنامه های کالج امروزی

بسیاری از آداب و رسوم دانشگاه های امروز، از دانشگاه های قرون وسطی نشات گرفته، نظیر مواد درسی پایه، عناوین درجات، نحوه امتحانات، لباس فارغ

التحصیلی، برخی شیوه های آموزش و تحقیق.

در قرن ۱۲ - ۱۴ میلادی، دانش آموزانی که دستورزبان را در مدرسه با موفقیت می گذراندند، اجازه می یافتند تا به دانشگاه راه یابند. اکثر آنان از سن ۱۴ - ۱۵ سالگی وارد دانشگاه می شدند. هر روز پیش از طلوع آفتاب (ساعت ۵ یا ۶ صبح)، کلاس ها شروع می گردید.

دانشگاه ها معمولا از چهار دانشگاه تشکیل می گردید. رشته هنر، دوره عمومی برای همه بود. مطالعات پیشرفته تر را الهیات، حقوق و پزشکی تشکیل می داد. در دوره عمومی هنر، دانشجو دروس سه گانه (دستور زبان، علم معانی یا سخنوری و منطق) را می گذراند و مدرک لیسانس را دریافت می کرد. تحصیلات بعدی شامل دروس چهار گانه (هندسه، حساب، نجوم و موسیقی) بود که دانشجو به اخذ مدرک فوق لیسانس نائل می گردید. امتحان ها به صورت شفاهی برگزار می شد.

به هنگام امتحان ، دانشجو می بایست از یک تز در مقابل استاد یا دانشجویان دفاع کند. کلاس ها به زبان لاتین بود. از آن جا که فقط استادان دارای کتاب درسی بودند، دانشجویان می بایست از حافظه خود نهایت استفاده را می کردند.

حافظه خوب و استفاده از منطق، به اندازه کتابخوانی و تحقیق در دانشگاه های امروز اهمیت داشت. آموزش از طریق سخنرانی و بحث صورت می گرفت.

تفاوت کالج های امروزی با دوران قرون وسطی آن است که دروس عمومی محدود به هنر نمی باشد و از رشته تخصصی جدا شده. دروس عمومی امروزی شامل ریاضی، فیزیک، شیمی، علوم تجربی، جغرافی، تاریخ، ادبیات و زبان خارجی است.

دانشجویان همگی دارای کتاب های درسی هستند و امتحانات به صورت کتبی و

شفاهی برگزار می شود. پروژه های درسی به صورت کتبی یا آنلاین انجام شده و نیازی به فعالیت حضوری (مانند دفاع از یک تز در مقابل استاد و دانشجویان) نمی باشد.

امروزه استفاده از وسایل کمک آموزشی مانند ماشین حساب و کامپیوتر، آزاد و حتی در برخی از کالج ها اجباری است.

کالج ها و دانشگاه ها به کتابخانه بزرگ مجهز هستند و دانشجویان برای انجام پروژه های تحصیلی می توانند به کتاب های مرجع رجوع کنند. هم چنین دانشگاه ها از لابراتورهای کامپیوتر برخوردارند و دانشجویان را قادر می سازد تا به تحقیقات، مطالعه آنلاین و اجرا یا تکمیل پروژه های خود بپردازند.

دانشگاه ها با موسسات تحقیقاتی و پژوهشی در ارتباط هستند. ساعات شروع کلاس های کالج و دانشگاه ها مطابق با وضعیت دانشجویان تنظیم شده. برخی از دانشجویان صبح ها در محل کار هستند و بعدازظهرها می توانند در کلاس ها حاضر شوند. برای آن دسته از دانشجویان که حضور در کلاس ها در صبح زود دشوار است، می توانند قبل از ظهر یا بعدازظهر در کلاس های مورد نظرشان شرکت نمایند.

از سوی دیگر با پیشرفت تکنولوژی، دانشجویانی که دسترسی به دانشگاه مورد نظر ندارند و یا به علت گرفتاری شغلی قادر به حضور مرتب در کلاس ها نمی باشند، می توانند از طریق آنلاین یا مکاتبه، دروس را بگذرانند.

ارتباط موجود میان دانشگاه ها و کلیسا

دانشگاه های قرون وسطی، الهیات مسیحی را زنده نگه داشتند. استادان برجسته دانشگاه ها در واقع الهیدان های بزرگ بودند. در نتیجه، دانشجویان را برای

خدمات کلیسایی آماده می کردند. به عبارت دیگر، دانشگاه ها کاملا در خدمت کلیسا بودند. اما امروزه دانشگاه ها در خدمت علوم و صنعت می باشند.

با این توصیف، بسیاری از کلیساها و یا موسسات مسیحی، به تاسیس دانشگاه همت گماردند و در نتیجه آموزش علم و صنعت به موازات الهیات مسیحی برای دانشجویان مسیحی و غیرمسیحی فراهم شده است. برخی از دانشگاه ها نظیر دانشگاه هاروارد آمریکا در قرون گذشته به وجود آمدند.

اکثر دانشگاه های وابسته به کلیسا، شعبات زیادی در سراسر جهان دارند و دانشجویان می توانند حتی به زبان مادری خود دروس را مطالعه کرده و امتحان دهند. این دانشگاه ها نه فقط در خدمت کلیسا هستند، بلکه به پیشرفت علم و صنعت کمک شایان توجهی کرده اند. کلیسا از طریق دانشگاه های مسیحی خدمات زیادی در مناطق محروم دنیا انجام داد. برای مثال، گسیل پزشکان، معلم ها و مهندس ها برای احداث درمانگاه و بیمارستان، مدرسه و دانشگاه و کارخانه به فقرزدایی، آموزش و ایجاد اشتغال در مناطق محروم یاری رساند.

دانشگاه های مسیحی با کلیسای های محلی و سازمان های میسیونری در ارتباط می باشند و خدمات مشاوره و آموزشی را ارائه می دهند. از سوی دیگر، این دانشگاه ها نیز به تاسیس کلیسا، گروه های میسیونری و بنیادهای نیکوکاری مبادرت ورزیدند.

نویسنده مقاله: مهران پورپشنگ